

מסכת מעשרות

פרק ג'

א. הַמְעֻבֵּר תָּאִנִּים בְּחֵצֶרֶת, בְּנֵיו וּבְנֵי בֵּיתו אֲוֹכְלִין וּפְטוּרִין. הַפּוֹעֲלִים שֶׁעָמֹד, בָּזְמָן שָׁאיָן לָהֶם עַלְיוֹ מִזְוְנוֹת, אֲוֹכְלִין וּפְטוּרִין. אֲבָל אִם יִשׁ לָהֶם עַלְיוֹ מִזְוְנוֹת, הַגְּרִי אֵלֹו לֹא יִאֱכַלֵו:

ב. הַמּוֹצִיא פּוֹעֲלִיו לְשָׁדָה, בָּזְמָן שָׁאיָן לָהֶם עַלְיוֹ מִזְוְנוֹת, אֲוֹכְלִין וּפְטוּרִין. וְאִם יִשׁ לָהֶם עַלְיוֹ מִזְוְנוֹת, אֲוֹכְלִין אֶחָת אֶחָת מִן הַפְּאָנה, אֲבָל לֹא מִן הַסְּלָל וְלֹא מִן הַקְּפָה וְלֹא מִן הַמְּקָצָה:

ג. הַשׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לְעֵשֶׂות בִּזְיִתִים, אָמֵר לוֹ עַל מִנְתָּה לְאָכֵל זִיְתִים, אֲוֹכֵל אֶחָד אֶחָד וּפְטוּר. וְאִם צָרֶף, חִיב. לְנַכְשׁ בְּבָצָלים, אָמֵר לוֹ עַל מִנְתָּה לְאָכֵל יָרָק, מַקְרִיטִים עַלְהָה עַלְהָה וְאֲוֹכֵל. וְאִם צָרֶף, חִיב:

ד. מֵצָא קָצִיצֹת בְּדָרֶךְ, אֲפָלו בְּצֵד שְׁדָה קָצִיצֹת, וּכְנו תָּאִנָּה שֶׁהִיא נוֹטָה עַל דָרֶךְ, וּמֵצָא מִחְפֵּחַ תָּאִנִּים, מִקְרֹות מִשּׁוּם גִּזְל וּפְטוּרֹת מִן הַמְעֻשֶּׂרֶת. וּבִזְיִתִים וּבְחַרְובִים, חִיבִים. מֵצָא גְּרוֹגָרוֹת, אִם דָרְסוּ רֹוב בְּנֵי אָדָם, חִיב, וְאִם לֹא, פְטוּר. מֵצָא פְּלַחַי דִבְלָה, חִיב, שִׁידּוּעַ

שָׁהוּ מְذֻבֵּר גַּמָּוֹר. וְחַרְבוּבִין, עַד שֶׁלֶא כִּנְסָן לְרַאשׁ הַגָּג, מֹרְדֵּךְ מֵהֶם
לְבַהֲמָה, פְּטוּר, מִפְנֵי שֶׁהוּא מַחְזִיר אֶת הַמּוֹתָר:

ה. איזו היא חצ'ר ש' היא ח'יבת במעשרות, רב' י'שע' מאל אומר,
חצ'ר הצורית, ש' הכלים נשמרים בתוכה. רב' עקיבא אומר, כל
ש' אחד פותח ואחד נועל, פטורה. רב' נחמיiah אומר, כל ש' אין אדם
בוש מלאכל בתוכה, ח'יבת. רב' יוסי אומר, כל ש' נכנס לה ואין
אומר מה אתה מבקש, פטורה. רב' יהודה אומר, שני חצ'רות זו
לפניהם מזו, הפנימית ח'יבת, והחיצונה פטורה:

ו. הגנות פטוריין, אף על פי שהם של חצ'ר הח'יבת. בית שער,
אקסדרה ומראפת, הרי אלו כחצ'ר, אם ח'יבת, ח'יבון, ואם פטורה,
פטוריהם:

ז. האצ'ריפין והברגןין והאלקטיות, פטוריין. סכת גנוסר, אף על פי
ש' יש בו רוחים ותרנגולים, פטורה. סכת היוזרים, הפנימית ח'יבת,
והחיצונה פטורה. רב' יוסי אומר, כל ש' אין דירת החפה ודירת
הגשם, פטורה. סכת החג בחג, רב' יהודה מחייב, וחכמים
פוטרין:

ח. פאנֶה ש' היא עומדת בחצ'ר, אוכל אחת אחת ופטור. ואם צרכ'
ח'יב. רב' שמעון אומר, אחת בימינו ואחת בשמאלו ואחת בפיו.

עליה לראה, ממליא חיקו ואוכל:

ט. גַּפְנוּ שֶׁהִיא נָטוּעָה בְּחֵצֶר, נוֹטֵל אֶת כָּל הַאֲשָׁכָּול. וְכֵן בְּרֶמֶז, וְכֵן
בְּאַבְטִיחַ, דָּבְרֵי רַבִּי טְרָפּוֹן. רַבִּי עֲקִיבָּא אוֹמֵר, מְגֻרְגָּר בְּאַשְׁכָּולות,
וּפּוֹרֵט בְּרֶמֶז, וּסְופֵת בְּאַבְטִיחַ. כִּסְבָּר שֶׁהִיא זָרוּעָה בְּחֵצֶר, מִקְרְטָם
עַלְהָה עַלְהָה וְאָוכֵל. וְאֵם צְרָף, חִיב. הַסְּפָה וְהַאֲזֹב וְהַקּוֹרְגִּית שְׁבָחֵצֶר,
אֵם קִיוּן נְשָׂמְרִים, חִיבֵּין:

י. פָּאַנְהָ שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּחֵצֶר וּנוֹטָה לְגַבָּהּ, אָוכֵל כְּדָרְפָּו וּפְטוֹר.
עוֹמֶדֶת בְּגַבָּהּ וּנוֹטָה לְחֵצֶר, אָוכֵל אַחַת אַחַת, פְּטוֹר. וְאֵם צְרָף, חִיב.
עוֹמֶדֶת בָּאָרֶץ וּנוֹטָה לְחוֹצֵה לְאָרֶץ, בְּחוֹצֵה לְאָרֶץ וּנוֹטָה לְאָרֶץ,
הַכֶּל הַוּלָּךְ אַחֲר הַעֲקָר. וּבְבָתִּי עִירִי חֹמֶה, הַכֶּל הַוּלָּךְ אַחֲר הַעֲקָר.
וּבְעִירִי מַקְלָט, הַכֶּל הַוּלָּךְ אַחֲר הַנּוֹף. וּבִירוּשָׁלַּם, הַכֶּל הַוּלָּךְ אַחֲר
הַנּוֹף: